

Egymillió forint egy-egy óriásmadár

Megdől a megyei sasrekord

Csaknem félszáz sas került távcső elé Csongrád megyében, a nemzetközi sasszámláláson. Ez volt eddig a legtöbb fokozottan védett óriásmadár, amit egyszerre megfigyeltek megyeszerte. Országosan is megdőlt a sasrekord.

Harminchat réti-, öt parlagi és egy fekete sast láttak méltóság-teljesen körözni az égen Csongrád megye különböző területein a megfigyelők – ennél nyilván több lehetett jelen, de nem lehet minden sas mellé egy megfigyelőt állítani.

Fekete a szenzáció

A legtöbbet a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó pusztaszeri tájvédelmi körzet területén észlelték, a Tisza és a Maros mentén, illetve a cserebökényi, a vásárhelyi, a csanádi pusztákban is számlálták a szakemberek a sasmadarakat.

– Általában harminc-harmincegy-néhány sas kerül szem elé egy-egy alkalommal, most a szokásosnál többet számlálhattunk össze – mondja *Kotymán László*, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület megyei csoportjának titkárhelyettese, a program megyei összefogója. A fekete sas igazi szenzáció: az egész országban összesen kettőt észleltek belőle.

A határon túlról is jöttek

A madarak részint az ország más területeiről érkeztek a jó telelőhelynek számító Dél-Alföldre, részint határainkon túlról. Attól, hogy kárt tennének a vadállományban, nem kell tartani: elsősorban elhullott halakat fogyasztanak, melyeket leeresztett

NEMZETKÖZI SZÁMLÁLÁS

A magyarországival egyszerre Ausztriában, Csehországban, Németországban és Dániában is végeztek sasszámlálást a társasvezetők – az óriásmadarak védelmét mindenütt fontosnak tartják.

A sasokra fokozottan vonatkozik: mindent a szemnek, semmit a kéznek

Fotó: Karnok Csaba

halastavakon találunk. S etetik is őket a madarászok.

Nemcsak telelnek a sasok nálunk, hanem költenek is: a legutóbbi nyáron nyolc fészkelő rétisaspárt figyeltek meg a megyében – ez óriási eredmény ahhoz képest, hogy húsz éve teljesen kipusztult ez a több, mint két méter szárnyfesztávolságú madár tájkunkról. Ma már nem ritkaság, hogy akár Szeged belvárosában is lát az ember rétisast, a Tisza fölött – mondja a

szakember, ehhez, persze, nézni is tudni kell.

Hatékony a védelem

Egyébként rekord született országosan is: több mint félezer sast számláltak össze a megfigyelők, ennyit még sosem; az említett létszám kétszerese lehet jelenleg nálunk telelő állomány. A látottak közül 450-500 volt réti-, 120-140 parlagi, tíz szirti, kettő fekete sas. A szimultán számlálást negyedszerre rendezték meg nálunk, a sz

adatokból annyi már biztos: a Magyarországon telelő réti- és parlagisas-állomány évről évre növekszik – tudtuk meg *Horváth Márton*tól, az országos számlálás szervezőjétől. Ez azt is jelenti, hatékony a védelmük. A réti- és a szirti sasé ötszáz ezer forint. Ennyit kell fizetnie annak, aki egy-egy sast elpusztít – nézni őket viszont semmibe sem kerül.

F. CS.

Oda és vissza

A klasszikus cserebere, az öregátkos vice szerint, Szibéria végeláthatatlan hómezején történt. Megáll a vonat, ott, ahol az égedta világom semmi sincsen. Előre kiált valaki a masinisztnak: – *Iván Ivanovics, mi történt? – Mozdonyt cserélünk. – Miért? – Vodkáért.*

Mostanában hallottam, a gyógyszer-kereskedelem, meg a gyógyászati eszközök forgalma nagyobb üzlet, mint a fegyverkereskedelem. *Joszip Tot, le vagy pipálva. Az a csere, ami velem oda-vissza történt, meglehet, ebbe az ágazatba tartozik, de vallhat a legjámorabb lélekre is.*

Még egy-két szó a bevezetőhöz, hogy először még nagyobb legyen a kód, aztán kivilágosodjék minden. Klinikai folyosón mondta valaki, ördögi humorral: az átlag magyar turkálóból öltözködik, és szíviturkálóbajár. A több oldali orvosi tisztesség engem is elvezérelt oda, ahol az volt a legnagyobb kérdés, mit mutathatott az ultrahang, amikor jóságosan megkérdezte a doktor: nem volt magának infarktusa? Nem tudok róla, de mindjárt lesz! Mit tetszik látni?

Áldott kezek katéterrel járták be koronáriám ereit, őket illeti a hála. A legenyhébb ítéletet kaptam. Majdnem fölmentettek. A zárójelentés is meglegedett avval, hogy gyógyszerlistából zártá sorait. Volt benne ismerős is, meg olyan is, amelyeknek addig a nevét se hallottam.

A kötelesség azt diktálja, egyenest a családorvosunkhoz menjek vele, egyrészt azért, hogy a nagy kalandról hiteles tájékoztatást adhassak, meg azért is, hogy patikai receptre írassék át a klinikai javaslat. Közben azonban történt egy és más az egészségügy központi vezérlésében, ukázt kaptak az orvosok, mit mire kell cserélniük, hogy én, mint kedves beteg, ne a teljes nyugdíjamat adjam a patikusnak, hiszen azt már lefoglalták a közüzemi számlák. Van ebben egy kis álnokság is. A számlák megemelt haszna remélhetően az állam zsebébe megy, hogy a költségvetési nyiladék jobban záruljon, és az állam rendelte el a legolcsóbb gyógyszerek össznépi használatát is. Most nem mozdonyt cserélünk, csak ebengubát.

Időpontot illik kérni előbb. A beteg és orvosa között ez a legrövidebb egyenes. Járvány küszöbén vagyunk, harmadnapra szól a belépőm – azelőtt azt mondták, nagy ország nagy szicsász, kis ország kis szicsász –, és ott is vagyok pontosan. Megszámoltam, tizenegyen vártak soron kívül, vizsgálati félidőben, és tízen jártak már benn előttem. Szegény doktoromnak, délelőtti idegtépő műszak terhét is cipelve, meglehetősen pópista színnel, de a szokásos kedvességgel könyvelte el nagy kalandomat, és hozzákezdett a klinikai ajánlat jóságos átkottázásához. Ezt az orvosságot arra cserélte, azt meg erre, ahogy a központi regula előírta.

Csak a hitelesség kedvéért jegyzem meg, valami infarktustféle érte el a számítógépet is. Úgy megdermedt benne a szándék, moccanni se tudott.

Második utam hová vezetett volna, ha nem a patikába? Szeged egykor legnagyobbjában adtam be a kis egérükön a recepteket, mert arra gondoltam, itt lehet legteljesebb a készlet. És itt ért a vissza-csere meglepetése. Sajnos, ez éppen nincsen, de ajánlanánk helyette másikat. És ajánlották csöppentett kedvességgel azt, amit a zárójelentésre írtak. Pedig azt nem is látták. A következő recepttel ugyanez történt, aztán a harmadikkal is.

Nem *Iván Ivanovics*nak kiáltottam, csak csöndben megkérdeztem, hogyan is van ez? Az orvosnak kötelessége átkottázni, és a patikus visszacsinálja? Hatalmas bölcsesség szólt vissza az üveg mögül: nekünk pedig kötelességünk azt adni, ami van.

Tessék mondani, ettől se lehet infarktust kapni?

H. D.

Több száz erdőgazdasági dolgozó maradhat munka nélkül

Veszélybe kerülhet a tűzifaellátás is

Több száz erdőgazdasági dolgozó maradhat munka nélkül Csongrád megyében, ha a kormány elfogadja azt az előterjesztést, ami állami erdőknek az erdőgazdaságoktól a nemzeti parkok igazgatóságaihoz való átcsoportosításáról szól. Veszélybe kerülhet a lakossági tűzifaellátás is.

A KVVVM országosan 35 ezer hektár erdő kezelésének átcsoportosítását kezdeményezte az erdőgazdaságoktól a nemzeti parkok igazgatóságaihoz. Megvalósulása négy erdőgazdaságot súlyosan érintene, egyet pedig csődbe is vinne – hívja föl a figyelmet a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (Fagosz) közleménye.

Végzetes lehet az erdőgazdaságnak

Ez az egy éppen a szegedi központú, Csongrád és Békés megye erdeit vagyongazdálkodó Dél-alföldi Erdészeti Zrt. (Dalerd). – Erdőterületünk mintegy felére zsugorodik, ha végrehajtják ezt az elképzelést – mondja *Vass Sándor*, az ellehetetlenítéssel fenyegetett cég vezérigazgatója. Ha csak Csongrád megyét nézzük, több mint 6200 hektár kerülne ki az erdőgazdaság vagyongazdálkodásából, épp a legjobb hozamképességű erdők, melyeknek egyébként mintegy fele esik tájvédelmi körzet területére. A maradék erdőkből a cég nem tudna megélni, az átcsoportosítás csődhelyzetet eredményezne, s 70 fő állású dolgozó és 600, a Dalerddel szerződéses viszonyban álló vállalkozó maradhatna jövedelemszerzési lehetőség nélkül a megyében – amikor egyébként is egyre nagyobb a munkanélküliség. S ek-

Az erdőátcsoportosítás sok család megélhetését tenné lehetetlenné

Fotó: Gyenes Kálmán

kor még nem említettük a cég által évente hat-nyolc hónapon át foglalkoztatott, 150-200 közmunkást.

A legrászorulóbbakat sújtaná a terv

A lakosság tűzifaellátása szintén veszélybe kerülhet, a megye minden részén. Az átcsoportosításra kijelölt erdő-

területek szétszórtnan helyezkednek el, a városokhoz, illetve a vonzáskörzetükbe eső községekhez közel, s az ott élők tűzifaellátását elsősorban a cég folytatta erdőgazdálkodás biztosítja. A kitermelésnek olcsóbban szerezhetnek be az emberek tűzifát, mint a tűzéptelepeken. S épp a legrászorulóbbakról van szó, akik drágábban aligha tudnak megvenni annyi fát, mellyel kitelelhetnek. A Dalerd-er-

dőkben kitermelt fa sosem kerül erdőművekbe, sem máshová: hagyományosan a lakossági fölhasználást biztosítja – hívja föl a figyelmet a cég vezetője.

A haszna vagy a kára lenne több?

Hozzáteve: ha az átcsoportosítás megtörténik, a természetvédelmi kö-

ZÖLD FÁTYOL ÉS KÜZDELEM

„Zöld fátyollal takart gazdasági küzdelem”-ként jellemzi az erdőátcsoportosítási elképzeléseket a Fagosz-közlemény. Az ügy kiindulópontja a szakmai szövetség szerint: a nemzeti park-igazgatóságok pénzügyi gondokkal küzdenek, s a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium ezek megoldására igyekszik gazdálkodási fedezetet biztosító területet elvenni az erdőgazdaságoktól. Azonban – hívja föl a figyelmet a közlemény – valószerűtlen, hogy a nem gazdálkodási céllal alakult nemzeti parkok annyi pénzt ki tudnának hozni az átcsoportosított erdőkből, mely költségeiket fedezné.

vetelmények ugyan megvalósulnának az erdőben, a többi – a gazdasági, jóléti, a rekreációt szolgáló, s így tovább – megvalósulása azonban kérdéses. Jelenleg az említett társadalmi elvárások mindegyike teljesül, véleménye szerint.

Hogyan tovább? Az erdőgazdaságok hatástanulmányt rendeltek meg független cégtől az átcsoportosítás lehetséges következményeiről. A tanulmány elkészült, a Pénzügyminisztériumban van, és ennek alapján dönthet a kormány arról: vajon a jelenlegi helyzetben tényleg végre kell-e hajtani az elképzelést.

FARKAS CSABA